

21. DOPRAVA A SKLADOVANIE

Metodické vysvetlivky

Do odvetvia **dopravy** patria podnikateľské subjekty, ktoré vykonávajú služby v oblasti verejnej a neverejnej dopravy, prepravu pošty a peňažné služby. Pri podrobnejšom členení ekonomických činností sa uplatňuje Štatistická klasifikácia ekonomických činností SK NACE Rev 2.

Do **verejnej dopravy** patria subjekty s prevažujúcou dopravnou činnosťou vykonávajúce prepravu tovaru a osôb vo vnútroštátnej a medzinárodnej doprave vrátane vedľajších a pomocných činností v doprave.

Údaje o verejnej doprave sú za všetky dopravné podniky a živnostníkov zapísaných v obchodnom a živnostenskom registri.

Do **cestnej dopravy tovarov** je zahrnutá preprava tovaru všetkými nákladnými dopravnými prostriedkami registrovanými v registri vozidiel Slovenskej republiky vykonávaná pre vlastné a cudzie potreby. Prepravná činnosť pre vlastné potreby zahŕňa prepravu tovaru na zabezpečenie vlastného výrobného procesu. Prepravná činnosť pre cudzie potreby je doprava, pri ktorej vznikol právny vzťah založený na zmluve medzi prevádzkovateľom dopravy a fyzickou alebo právnickou osobou, ktorej prepravná potreba sa má uskutočniť a ktorej predmetom je preprava tovaru a iných ďalších vecí, t. j. doprava uskutočnená za úplatu.

Preprava tovarov v tonách a výkony v tonokilometroch sa sledujú podľa Klasifikácie prepravovaného tovaru NST 2007, ktorá obsahuje 20 tovarových skupín.

Cesty a diaľnice sú členené na cesty I., II., III. triedy a diaľnice.

Miestne komunikácie zahŕňajú údaje za miestne komunikácie A až D triedy, sledujú sa raz za tri roky.

Mestská hromadná doprava zahŕňa údaje za podniky mestskej hromadnej dopravy ako aj za podniky cestnej osobnej dopravy, zabezpečujúce mestskú hromadnú dopravu v niektorých mestách Slovenska.

Vnútrozemská vodná doprava, letecká doprava a železničná doprava je uvedená za všetky podniky bez ohľadu na prevažujúcu činnosť uvedenú v obchodnom registri vrátane licencií.

Štatistický úrad SR od roku 2024 uplatňuje pri výpočte dát za vybrané odvetvové štatistiky zmeny metodiky vyplývajúce z európskej legislatívy a využíva aj informácie dostupné z administratívnych zdrojov, čo významne prispieva k zvýšeniu kvality výstupov. V súvislosti s týmito zmenami boli od roku 2021 prepočítané údaje výkonových ukazovateľov odvetvových štatistík (napr. tržby, zamestnanosť, mzdy a pod.)

Definície

Tržby za vlastné výkony a tovar zahŕňajú tržby z predaja vlastných výrobkov, služieb a tržby za tovar, ktoré podnik realizuje za všetky svoje činnosti. Údaje sú agregované podľa hlavnej ekonomickej činnosti podniku a sú bez dane z pridanej hodnoty.

Priemerný evidenčný počet zamestnancov v osobách zahŕňa stálych i dočasných zamestnancov, ktorí sú v pracovnom, resp. služobnom pomere k organizácii bez ohľadu na to, či sú skutočne prítomní v práci alebo nie, napr. pre chorobu, dovolenku na zotavenie a pod., a tiež zamestnanci, ktorí nepracovali, napr. v dôsledku prestojov, štrajku, výluky. Patria sem tiež zamestnanci s kratším pracovným časom, a to i vtedy, keď ich pracovný čas nie je rozvrhnutý na všetky pracovné dni, a zamestnanci, ktorí v organizácii vykonávajú prácu len príležitostne na

výzvu a podľa potrieb organizácie. Nepatria sem osoby na materskej dovolenke, uční a študenti na prevádzkovej praxi, súkromní podnikatelia a ich spoločníci, osoby, s ktorými bola uzavretá dohoda o práci vykonanej mimo pracovného pomeru.

Zamestnané osoby sú zamestnanci a podnikatelia.

Cesty a diaľnice sú ucelené líniové stavby slúžiace na dopravné spojenie medzi sídelnými útvarmi, centrami vnútroštátneho a medzinárodného významu. Ich súčasťou sú križovatky, odpočívadlá pre motorové vozidlá, mosty a tunely.

Do **miestnych komunikácií** patria v zastavanom území obce alebo v území určenom na súvislé zastavanie všetky verejne prístupné a užívané ulice, cesty a priestranstvá, ktoré nie sú zaradené do siete ciest a diaľnic.

Preprava tovaru vyjadruje skutočnú hmotnosť prepraveného tovaru (nákladu) uskutočnenú dopravnými prostriedkami príslušného druhu dopravy po dopravnej ceste. Sleduje sa v členení podľa tovarových skupín.

Výkony v tonokilometroch vyjadrujú veľkosť prepravných výkonov v tonokilometroch vykonaných nákladnými dopravnými prostriedkami príslušného druhu dopravy. Počítajú sa (tony x kilometre) za každú jazdu samostatne.

Čisté tonokilometre v železničnej doprave vyjadrujú čistý dopravný výkon hnacích vozidiel pri preprave tovaru po skutočne najazdenej vzdialenosti.

Hrubé tonokilometre vozby v železničnej doprave predstavujú súčin hrubej váhy vlaku a vlakových kilometrov v nákladnej (osobnej) doprave.

Prepravené osoby vyjadrujú počet prepravených osôb spolu vo vnútroštátnej a v medzinárodnej preprave.

Osobokilometre udávajú veľkosť prepravných výkonov v osobnej doprave. Osobokilometer sa rovná preprave jednej osoby na vzdialenosť jedného kilometra.

Miestové kilometre vyjadrujú prepravnú kapacitu mestskej hromadnej dopravy. Vypočítajú sa ako súčin najazdených kilometrov a priemernej obsaditeľnosti vozidla za každú jazdu samostatne.

Pošta je samostatná poštová prevádzka na určitom mieste, ktorá vykonáva prijímaciu a doručovateľskú službu. Niektoré pošty sprostredkujú aj colné prerokovanie poštových zásielok.

Pošta Partner je kontaktné miesto, kde je osoba oprávnená vyberať poštové zásielky na základe zmluvy s poskytovateľom univerzálnej poštovej služby.

Zdroj údajov

Všetky publikované údaje sú výsledkom štatistických zisťovaní vykonaných Štatistickým úradom SR, okrem údajov o dĺžke ciest, počte motorových vozidiel a údajov za pošty, ktoré Štatistický úrad SR preberá z Ministerstva dopravy a výstavby SR a Ministerstva vnútra SR.

Podrobnejšie informácie možno získať v Ročenke dopravy, pôšt a telekomunikácií, na internetovej stránke Štatistického úradu SR v časti Štatistiky – Odvetvové štatistiky – Doprava a skladovanie a vo verejnej databáze Štatistického úradu SR DATAcube.